Національний технічний університет України
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Кафедра охорони праці, промислової та цивільної безпеки

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ, ОБОРОНА ТА ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	***Перший (бакалаврський)***
Галузь знань	*Всі*
Спеціальність	*Всі*
Освітня програма	*Всі*
Статус дисципліни	*Нормативна (обов'язкова). Цикл загальної підготовки*
Форма навчання	*Очна (денна)*
Рік підготовки, семестр	*2 курс, 3 семестр*
Обсяг дисципліни	*ECTS 3 кр / 90 годин, аудиторних 44* (лекційні заняття – 30 год., практичні роботи – 14 год., СР – 46 год.)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	*Залік/модульна контрольна робота*
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua
Мова викладання	*Українська*
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: викладачі кафедри Практичні: викладачі кафедри
Розміщення курсу	Посилання на дистанційний курс https://do.ipo.kpi.ua/course/view.php?id=5878

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчання та результати навчання

Навчальна дисципліна «Цивільний захист, оборона та патріотичне виховання» належить до циклу загальної підготовки та є важливою складовою освітнього процесу, спрямованою на формування у здобувачів освіти системного бачення питань безпеки, обороноздатності та громадянської свідомості. У межах цієї дисципліни вивчаються основи цивільного захисту населення, загальні принципи надання долікарської допомоги, особливості дій у надзвичайних ситуаціях природного, техногенного, соціального та воєнного характеру, основи організації територіальної оборони, національної безпеки та спротиву агресії. Також значна увага приділяється питанням історичної пам'яті, патріотичного виховання, морально-психологічної підготовки до захисту Батьківщини та розуміння ролі громадянина у збереженні незалежності й цілісності держави.

Вивчення дисципліни сприяє глибшому усвідомленню важливості дотримання правил особистої та колективної безпеки, розвитку відповідального ставлення до виконання обов'язків у сфері національної оборони, шанобливого ставлення до Збройних Сил України

та добровольчих формувань, формує готовність діяти в умовах кризових ситуацій та брати участь у заходах національного спротиву. Ця дисципліна сприяє формуванню національної ідентичності, поваги до героїчного минулого та сучасних захисників України, усвідомленню значущості кожного громадянина у процесі зміцнення обороноздатності країни та забезпечення безпеки суспільства.

Дисципліна охоплює знання з організації реагування на надзвичайні ситуації, медицини катастроф, дій органів державної влади, місцевого самоврядування та громадян у сфері безпеки, а також базується на принципах патріотизму, взаємодопомоги, солідарності й готовності до спротиву в умовах загроз життю, здоров'ю й незалежності держави.

Мета навчальної дисципліни: підготувати здобувачів освіти до свідомої участі у забезпеченні особистої безпеки, цивільного захисту, оборони України, виховання патріотичної свідомості на засадах національної гідності й громадянської відповідальності та готовності до захисту незалежності та територіальної цілісності держави.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні засади, законодавчі основи та практичні принципи організації і реалізації заходів цивільного захисту населення, поведінки в умовах надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу, основи оборони держави, а також формування національної свідомості, громадянської відповідальності та готовності до участі в забезпеченні безпеки країни.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати наступні компетентності

Загальна компетентність:

Здатність до виконання свого конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, національно-патріотичної налаштованості, відданості українському народові.

Завершитись навчання повинно наступними програмними результатами:

Знати та вміти використовувати основні засоби захисту та оборони держави, співвітчизників, матеріальних цінностей та територіальної цілісності держави, зокрема, у разі військових дій та надзвичайних ситуацій.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна «Цивільний захист, оборона та патріотичне виховання» має інтегративний характер і базується на знаннях, здобутих під час вивчення низки дисциплін загального блоку, зокрема: «Основи здорового способу життя» дисципліни з історії, а також загальних знань з анатомії та інших дисциплін здобутих ще під час шкільної програми.

Дисципліна формує базові знання та практичні навички, які є корисними під час підготовки та написання кваліфікаційної (дипломної) роботи, проходження практики також при вивченні споріднених курсів «Охорона праці» або «Безпека життєдіяльності, дисципліни з екології та природно-техногенної безпеки.

3. Зміст навчальної дисципліни

Таблиця 1

Тиждень навчання	Тема, що вивчається
1	Тема *1. Вступ до дисципліни*
2	Тема *2. Надзвичайні ситуації: види, джерела, наслідки*

3,4	Тема *3. Основи медицини катастроф*
5	Тема *4. Основи цивільного захисту України*
6, 7	Тема *5. Дії населення в умовах надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу*
8	*Тема 6. Засоби індивідуального та колективного захисту*
9	*Тема 7. Евакуація та правила поведінки у разі НС*
10	*Тема 8. Структура та завдання Збройних Сил України*
11	*Тема 9. Територіальна оборона України*
12	*Тема 10. Гібридна війна: сутність, інструменти, захист*
13	*Тема 11. Психологічна готовність до дій в екстремальних умовах*
14	*Тема 12. Інформаційна безпека: критичне мислення та протидія інформаційно-психологічним операціям (ІПСО)*
15	*Тема 13. Формування особистої моделі дій в умовах НС та війни*

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна література:

1. Безпека життєдіяльності та цивільний захист: підручник / О. Г. Левченко, О. В. Землянська, Н. А. Праховнік, В. В. Зацарний. – Київ: Каравела, 2021. – 268 с. (друге видання). URL: https://caravela.com.ua/index.php?route=product/product&product_id=176.
2. Безпека життєдіяльності та цивільний захист: додатки до підручника / О. Г. Левченко, О. В. Землянська, Н. А. Праховнік, В. В. Зацарний. – Київ: Каравела, 2021. – 312 с. (друге видання). URL: https://caravela.com.ua/index.php?route=product/product&product_id=175.
3. Інструкції з безпеки життєдіяльності під час дії воєнного стану для студентів КПІ ім. Ігоря Сікорського [Електронний ресурс] / О. В. Землянська; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові данні (1 файл: 1,25 Мбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 56 с. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/48192.
4. Міхеєв Ю. В. Цивільний захист: метод. вказівки до виконання практ. роб. [Електронний ресурс] / Ю. В. Міхеєв, О. В. Землянська. – Київ: НТУУ «КПІ», 2016. URL:. http://ela.kpi.ua/kandle/123456789/3568.
5. Протоколи з надання екстреної медичної допомоги рівня професійної підтримки життя (Advanced Life Support – ALS): національний навчальний посібник / Г. Г. Рощін, С. В. Синельник, М. І. Гуменюк та ін., за ред. проф. Г. Г. Рощіна. – Київ, 2019. – 297 с. URL: https://www.nuozu.edu.ua/zagruzka2/11_03_22-11.pdf.
6. Джон Спенсер. Міні-посібник з оборони міст у сучасних умовах. Версія 2 (16 березня 2022). URL: https://www.mil.gov.ua/content/pdf/Mini_Manual_Ukrainian.pdf.
7. Без паніки! Як вижити, боротися й перемогти під час бойових дій: Порадник для цивільного населення / укл. Олександр Дєдик, Михайло Слободянюк і Олег Фешовець; проілюстр. Дзвенислава Подляшецька. 3-тє вид. Львів: Видавництво «Астролябія», 2022. – 160 с. URL: https://astrolabium.com.ua/docs/%D0%91%D0%B5%D0%B7%20%D0%BF%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B8.pdf?srsltid=AfmBOoqjB0Xs-EvFU__dVQqy1k0lBtWGaixSZL4Sl27oxEsldB4-4wN7.

Допоміжні ресурси:

1. Конституція України. Основний закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (поточна редакція – 30.09.2016). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text.
2. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI (поточна редакція – 01.01.2025 р.). URL: http://search.ligazakon.ua.
3. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 р. № 2469-VIII (поточна редакція від 09.08.2024 р). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text
4. Закон України «Про основи національного спротиву» від 16.07.2021 (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2021, № 41, ст.339). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text.
5. Закон України «Про затвердження Загальнодержавної програми охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів» від 22.03.2001 р. № 2333-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2333-14#Text.
6. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 р. № 2697-VIII – http://search.ligazakon.ua.
7. Наказ МОЗ «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах» від 09.03.2022 № 441.URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#Text.
8. Наказ МОН України «Про затвердження концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України» від 06.07.2022 року № 527. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text.
9. Наказ МО України «Про затвердження Інструкції про організацію та проведення військово-професійної орієнтації громадян України і прийому на навчання до закладів фахової передвищої військової освіти, вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та наукових установ у системі Міністерства оборони» від 16.07.2024 р. № 479. URL: https://ips.ligazakon.net/document/re42630?an=1.
10. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження Правил забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах» від 29.03.2006 №373 (поточна редакція від 18.04.2025 р.) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2006-%EF#Text.
11. Постанова Кабінету Міністрів України «Порядок класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями» від 24.03.2004 № 368. (поточна редакція – 31.12.2021). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/368-2004-%D0%BF#Text.
12. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» від 26.06.2013 № 444 (поточна редакція — 11.09.2024.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/444-2013-%D0%BF#Text.
13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту» від 09.01.2014 № 11 (поточна редакція – 05.12.2024 р.). URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Tex.
14. Лист Міністерства освіти і науки України та Державної служби України з надзвичайних ситуацій «Про заходи безпеки на можливі ризики виникнення надзвичайних ситуацій, терористичних актів, диверсій, мінування» від 05.02.2015 р. № 1/9-55/02-1645/12 (поточна редакція — 05.02.2015). URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v5_12729-15#Text.
15. ДСТУ 8828:2019 Пожежна безпека. Загальні положення. URL: https://zakon.isu.net.ua/sites/default/files/normdocs/dstu_8828_2019.pdf.
16. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). – Київ: Відділ поліграфії Українського центру Держсанепіднагляду МОЗ України, 1998. – 125 с.
17. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і

хімічного контролю» від 19.09.2002 р. № 1200 (поточна редакція – 23.08.2024 р.). URL: – Про затвердження Порядку забезп... | від 19.08.2002 № 1200l.

18. Дрок Л. В., Камалов Є. В., Миколенко Ю. М. Основи тактичної медицини: навчальний посібник. – Київ: НУОУ, 2020. – 168 с. URL: https://nuou.org.ua/assets/files/kvp/kvp-otm-2022.pdf.

19. Навчальні матеріали з тактичної медицини Сил ТРО ЗС України: курс тактичної медицини. URL: https://turbota.mil.gov.ua/course/navchalni-materialy-z-taktychnoyi-medyczyny-syl-tro-zs-ukrayiny.

20. Корисні ресурси з військової справи. URL: https://jablunia.org/korisni-resursi-z-vijskovoyi-spravi-a676953cd01e44379b59b9b9337a4701.

21. Головко Ю.А., Пильник В.М., Сопронюк М.Т. Організація цивільного захисту, забезпечення освітнього процесу з питань безпеки життєдіяльності та створення безпечних умов для проведення навчання в закладах освіти: Методичний посібник. – Чабани, 2024. – 147 с. URL: https://nmc.dsns.gov.ua/upload/3/8/1/8/6/metodicnii-posibnik.pdf.

22. Овчаренко В. В. Організація сектору безпеки і оборони України: навчальний посібник. – Київ: КІНГУ, 2023. – 316 с. URL: https://kingu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/%D0%9E%D0%A1%D0%91%D0%9E.pdf.

23. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики: Вибр. наук. праці. – К.: НІСД, 2016. – 528 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-01/Vlasuk-fin-99d56.pd.

24. Територіальна оборона України G7. URL: https://www.youtube.com/@TRO_Ukraine_G7.

25. Матеріали для самоосвіти. Сили територіальної оборони ЗСУ. URL: https://tro.mil.gov.ua/materialy-dlya-samoosvity/.

26. Sprotyv G7. інформаційний ресурс базових знань у військовій справі. URL: https://sprotyvg7.com.ua/.

27. Стратегія національної безпеки України від 14 вересня 2020 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text.

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

Таблиця 2

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань
1	2
1	***Лекція 1. Вступ до дисципліни*** ▪ Мета, завдання і актуальність курсу ▪ Шкідливі і небезпечні фактори оточуючого середовища ▪ Поняття цивільного захисту, оборони, патріотичного виховання
2	***Лекція 2. Надзвичайні ситуації: види, джерела, наслідки*** ▪ Класифікація НС (техногенні, природні, соціальні, воєнні) ▪ Алгоритми реагування ▪ Принципи захисту населення і територій
3,4	***Лекція 3, 4. Основи медицини катастроф*** ***1. Визначення та завдання медицини катастроф*** ▪ Що таке медицина катастроф: визначення, цілі, принципи ▪ Роль системи охорони здоров'я в умовах надзвичайних ситуацій ***2. Організація медичної допомоги в умовах НС***

	▪ Служба медицини катастроф в Україні: структура, функції ▪ Місцева і національна система реагування ▪ Медичне сортування постраждалих ▪ Евакуація, розгортання тимчасових медичних пунктів ***3. Основи надання допомоги в умовах катастроф*** ▪ Алгоритм дій під час масових уражень ▪ Надання першої домедичної допомоги до прибуття медиків ▪ Особливості роботи з пораненими, отруєними, інфікованими та у шоковому стані
5	***Лекція 5. Основи цивільного захисту України*** ▪ Законодавче забезпечення (Закон України «Про цивільний захист») ▪ Структура системи, органи управління ▪ Основні функції і завдання
6,7	***Лекція 6, 7. Дії населення в умовах надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу*** 1. Загальні принципи поведінки під час НС ▪ Алгоритм поведінки: спокій, орієнтування, дія ▪ Правила безпеки для різних категорій громадян 2. Дії під час конкретних ситуацій ▪ Пожежа, землетрус, повінь, аварія з витоком хімічних речовин ▪ Обстріли, авіаудари, мінування, евакуація в укриття ▪ Зв'язок з рятувальниками, поліцією, військовими ▪ «Тривожна валіза» та маршрути евакуації 3. Роль свідомих громадян ▪ Підтримка осіб похилого віку, дітей, людей з інвалідністю ▪ Волонтерство в умовах НС ▪ Інформаційна гігієна та уникнення паніки
8	***Лекція 8. Засоби індивідуального та колективного захисту*** ▪ Засоби захисту органів дихання, шкіри ▪ Споруди цивільного захисту ▪ Використання захисного спорядження
9	***Лекція 9. Евакуація та правила поведінки у разі НС*** ▪ Типи укриттів: прості, захисні споруди, підвали ▪ Сигнали та порядок оповіщення ▪ Підготовка населення та реагування ▪ Поведінка у різних типах НС ▪ Підготовка та проведення евакуації
10	***Лекція 10. Структура та завдання Збройних Сил України:*** ▪ Сухопутні війська, повітряні сили, ВМС ▪ Служба в армії: добровольча і призовна ▪ Реформа та стандарти НАТО
11	***Лекція 11. Територіальна оборона України*** ▪ Сили тероборони: мета і структура ▪ Підготовка громадян до участі ▪ Роль цивільного населення у спротиві
12	***Лекція 12. Гібридна війна: сутність, інструменти, захист*** ▪ Ознаки гібридної війни ▪ Приклади в українському контексті ▪ Стратегія спротиву
13	***Лекція 13. Психологічна готовність до дій в екстремальних умовах*** ▪ Психологія страху і виживання

	▪ Стресостійкість і самоконтроль ▪ Психологічна допомога собі та іншим
14	***Лекція 14. Інформаційна безпека: критичне мислення та протидія ІПСО*** ▪ Інформаційна війна та пропаганда ▪ Методи маніпуляції ▪ Як розпізнати фейки, основи медіаграмотності
15	***Лекція 15. Підсумкова: інтеграція знань, роль кожного в безпеці держави*** ▪ Формування особистої моделі дій в умовах НС та війни ▪ Підведення підсумків і проведення залікової контрольної роботи

Практичні/семінарські заняття

Метою практичних занять є поглиблення знань за окремими темами лекційного матеріалу та питань, які вивчаються самостійно; формування умінь та набуття досвіду і мінімізації можливих негативних наслідків НС, надання першої долікарської допомоги.

Таблиця 3

№ з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань
1.	Натовп як соціальна небезпека. Шляхи безпечного виходу з приміщень. Мета роботи – засвоєння правил поведінки в натовпі, вміння створювати та користуватись планом евакуації, вміння розраховувати шляхи евакуації. Література: 15., с.10-26. СРС: опрацювати теоретичні положення, виконати завдання за варіантом і сформулювати висновки.
2,3	Загальні принципи надання першої долікарської допомоги постраждалим. Мета роботи – засвоєння практичних методів надання першої допомоги потерпілим, що отримали одну з найбільш поширених травм чи гостре захворювання. Робота полягає у вирішенні практичних завдань, кожне з яких описує ситуацію одержання людиною травми. Потрібно класифікувати травму (в залежності від виду діяльності постраждалого, за ступенем важкості, залежно від факторів, що впливають, за формою прояву) та розробити стратегію надання першої медичної допомоги. Література: 1, с. 83-90. СРС: опрацювати теоретичні положення, виконати завдання за варіантом і сформулювати висновки.
4	Оцінювання вибухонебезпечної ситуації. Мета роботи – отримати уяву про типи вибухонебезпечних речовин, вміти оцінювати вибухонебезпечну ситуацію і вживати заходи для убезпечення працівників об’єкта господарської діяльності за умови настання НС техногенного характеру, зумовленої дією вибухонебезпечних речовин. Дії у разі виявлення підозрілих та вибухових пристроїв у багатолюдному місці. Література: 1, с. 347-349; 6, с. 30-36. СРС: опрацювати теоретичні положення, виконати завдання за варіантом і сформулювати висновки.
5.	Вплив хімічно-небезпечних речовин на організм людини, заходи і засоби захисту людей від хімічної небезпеки. Мета роботи – отримати уяву про вплив хімічно-небезпечних речовин на організм людини, вміти оцінювати ситуацію і вживати заходи у разі виникнення НС техногенного характеру із забрудненням довкілля хімічно-небезпечними речовинами. Знання типів хімічно-небезпечних речовин, розуміння процесів їх впливу на організм працівника та

	вміння розрахувати допустимий час знаходження на зараженій ділянці, забрудненій хімічно-небезпечними речовинами. Література: 1, с. 108, 349-350; 6, с. 30-36. СРС: опрацювати теоретичні положення, виконати завдання за варіантом і сформулювати висновки.
6.	Вплив радіації на організм людини, заходи і засоби захисту індивідуального та колективного захисту при НС з використанням захисних споруд. Мета роботи – отримати уяву про вплив радіації на організм людини, вміти оцінювати ситуацію і вживати заходи у разі виникнення НС техногенного характеру з забрудненням довкілля радіацією. Знання одиниць вимірювання, розуміння природних процесів зниження активності радіоактивних елементів та вміння розрахувати допустимий час знаходження на зараженій ділянці. Література: 1, 6, с. 131-137, 350-352, с. 371-375, 6, с. 30-36, с. 37-68. СРС: опрацювати теоретичні положення, виконати завдання за варіантом і сформулювати висновки.
7	Психологічна стійкість у кризових ситуаціях. Оцінювання вплив темпераменту людини на швидкість прийняття рішень. Мета роботи – визначити тип темпераменту та дослідити його вплив на швидкість прийняття рішень і психологічну готовність до дій в екстремальних умовах. Література 4, с. 10-21. СРС: опрацювати теоретичні положення, виконати завдання за варіантом і сформулювати висновки.

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота передбачає поглиблення знань за окремими темами лекційного матеріалу і підготовку до практичних робіт, МКР та заліку. Всього на СРС передбачено 46 годин.

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Для успішного засвоєння курсу передбачається тісний взаємозв'язок всіх видів занять - лекційних, практичних та індивідуальних. Теоретичний матеріал, викладений на лекційних заняттях є основою для вирішення завдань, що виконуються на практичних заняттях. Це дозволяє поглибити знання з кожної теми.

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

Ключовими заходами при викладанні дисципліни є ті, які формують семестровий рейтинг студента. Тому студенти мають своєчасно виконувати і здавати практичні роботи і виконувати МКР.

Штрафних балів з дисципліни не передбачається.

Заохочувальні бали можуть нараховуватися за виконання творчих робіт (робота у наукових гуртках з підготовкою матеріалів доповідей або статей для публікації, участь у наукових і науково-практичних конференціях і семінарах, олімпіадах з дисципліни, конкурсах робіт, рефератів та оглядів наукових праць тощо) – додатково нараховуються 3-10 рейтингових балів у залежності від конкретних отриманих результатів.

Сумарна кількість нарахованих студенту заохочувальних балів не може перевищувати 10 балів.

Відвідування занять

Правила відвідування занять (як лекцій, так і практичних/семінарських) регламентується: «Положення про організацію освітнього процесу в КПІ ім. Ігоря Сікорського» https://osvita.kpi.ua/node/39; «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського» https://osvita.kpi.ua/node/121.

Пропущені контрольні заходи
Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), студенту надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого тижня. У разі порушення термінів і невиконання завдань з неповажних причин, студент, який не набрав 42 балів під час семестру, не допускається до складання заліку в основну сесію.

Календарний рубіжний контроль
Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами.

Таблиця 5

Критерій		Перша атестація	Друга атестація
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг	≥ 50% максимально можливої кількості балів на момент атестації	≥ 50% максимально можливої кількості балів на момент атестації

Академічна доброчесність
Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: https://kpi.ua/code.

Норми етичної поведінки
Норми етичної поведінки студентів і викладачів визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: https://kpi.ua/code.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів
Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Поточний контроль: практичні роботи, МКР
Календарний контроль: провадиться 2 раз на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.
Семестровий контроль: залік.
*Умови допуску до семестрового контролю: семестровий рейтинг більше **42** бали за практичні роботи (60% від максимуму).*

Рейтингова система оцінювання

Семестровий залік з освітнього компоненту (ОК) проводиться після закінчення його вивчення, до початку екзаменаційної сесії. Залік приймається (виставляється) науково-

педагогічним працівником, якій читав лекції під час останнього за розкладом заняття в навчальній групі.

Як правило, залік, виставляється за результатами роботи студента у семестрі, якщо він отримав не менше 60 балів за РСО і виконав умови допуску . Якщо студент не отримав необхідної для заліку кількості балів на протязі семестру, але виконав умови допуску, залік виставляється за результатами залікової контрольної роботи. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за залікову контрольну складає 100 балів. Студенти, які не набрали за семестр 42 бали до залікової контрольної роботи під час основної сесії не допускаються. Залікову контрольну роботу мають право виконувати також студенти, які бажають підвищити свою рейтингову оцінку (за умови відмови від набраних поточних балів).

Під час календарної атестації студентів студент отримує «атестовано», якщо за виконання планових практичних робіт студент має поточний рейтинг не менше 50% від максимально можливої кількості балів, в іншому випадку – «не атестовано».

.

8.1. Рейтингова оцінка (*RD)* студента з дисципліни складається з балів, які він отримує за:

1) виконання практичних робіт $R_{\text{п}}$;

2) виконання МКР $R_{\text{м}}$;

3) РСО передбачає можливість додаткового отримання заохочувальних ($R_{\text{з}}$) балів

$$RD=R_{\text{п}}+R_{\text{м}}+R_{\text{з}}.$$

Максимальне значення ***RD*=100**.

8.1.1. **Виконання практичних робіт $R_{\text{п}}$** має ваговий бал

$$R_{\text{п}}=\sum_{i=1}^{i=7} r_i ,$$

де:

i – порядковий номер практичного заняття;

r_i – кількість балів за виконане завдання з практичної роботи.

Критерії оцінювання:

10 балів – всі пункти завдання та розрахунки (за наявності) виконані, всі питання опрацьовані й розкриті у повній мірі, зроблені чіткі та правильні висновки, відповіді на запитання повні, вичерпні, обґрунтовані;

8-9 балів – всі пункти завдання та розрахунки (за наявності) виконані, всі питання опрацьовані, у розрахунках можливі незначні помилки або неточності, або висновки не чіткі;

6-7 балів – завдання в цілому опрацьовані, але деякі не у повному обсязі, у розрахунках можливі суттєві помилки або неточності, висновки не чіткі, не вичерпні відповіді на запитання, не повні або неточні, студент володіє уривчастою інформацією;

0 балів – завдання не опрацьовані або виконані із значними недоліками та принциповими помилками, студент не володіє матеріалом, необхідним для розв’язання практичних задач, висновки не зроблено або вони не вірні.

Загальна максимальна кількість балів за практичні роботи складає 10×7 = 70.

Таким чином, максимальний рейтинговий бал ***$R_п$* = 70**.

8.1.2. **Модульна контрольна робота МКР**

МКР проводиться наприкінці семестру для визначення результатів засвоєння теоретичної складової курсу

Загальний максимальний рейтинговий бал $R_м$ **= 30**.

***Критерій оцінювання**:*

30 балів - вірна відповідь більш ніж на 90 % питань;

25-29- вірна відповідь на 85-90 % питань без суттєвих помилок;

22-24 - вірна відповідь на 75-84 % питань, помилки незначні;

19-21 - вірна відповідь на 65-74 % питань, можливі помилки,але не принципові;

18 - неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та не принципові помилки;

0 - відповідь містить менш ніж на 60 % потрібної інформації, принципові помилки або студент був відсутній.

8.2. Використання заохочувальних балів $(R_з)$

Робоча програма не передбачає штрафних балів.

Заохочувальні бали можуть нараховуватися за участь у конференціях і семінарах, олімпіадах з дисципліни, конкурсах робіт, рефератів, тощо.

Сумарна кількість нарахованих студенту заохочувальних балів не повинна перевищувати 10 балів (max ($R_з$) **= 10**)

$$\sum_{n_з} R_з \leq \pm 10.$$

8.3. Семестровий контроль: Залік

Залікова рейтингова оцінка доводиться до здобувачів на останньому занятті з дисципліни в семестрі. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідно до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань. Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку (за умови відмови від набраних поточних балів), викладач проводить залікову контрольну роботу з максимальною оцінкою 100 балів. На заліку студенти виконують письмову залікову контрольну роботу у вигляді опитувального листка, який містить 10 питань або завдань. Перелік питань/завдань наведено у п. 9 силабусу. Відповідь на кожне питання/завдання оцінюється у 10 балів. Кількість отриманих балів дорівнює числу правильних відповідей.

Кількість отриманих балів за відповідь на одне питання визначається наступними критеріями:.

10 балів – зауважень до результату немає, є чіткі відповіді на всі запитання;

8-9 балів – є деякі незначні неточності у відповіді;

6-7 балів – відповідь не повна або містить помилки в коментарях і поясненнях ;

0 – відповідь на 5 питань не надана або на більшість питань повністю не розкрита, багато помилок

При дистанційній формі навчання залікова контрольна проводиться у вигляді тесту з рейтинговою шкалою 100 балів. Зараховується результат від 60 балів.

Фактично отримана сума рейтингових балів (*RD*) з урахуванням заохочувальних балів ($RD = R_п + R_м + R_з$) переводиться в оцінку згідно з таблицею:

Бали R	*Залікова оцінка*
95-100	відмінно
85-94	дуже добре
75-84	добре
65-74	задовільно
60-64	достатньо
Менше 60	незадовільно
Не зараховано практичну(і) або *RD* < 45	не допущено

Схема функціонування РСО

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль

Блок 1. Основи цивільного захисту (ЦЗ)

1. Що таке цивільний захист?
2. Які цілі цивільного захисту?
3. Які завдання системи ЦЗ України?
4. Хто відповідає за організацію ЦЗ на державному рівні?
5. Яка роль органів місцевого самоврядування у ЦЗ?
6. Які категорії надзвичайних ситуацій (НС) існують?
7. Які бувають масштаби НС (місцеві, регіональні тощо)?
8. Чим відрізняється НС природного і техногенного характеру?
9. Що таке «режим надзвичайної ситуації»?
10. Які види НС класифікуються в Україні?
11. Як формується система оповіщення про НС?
12. Які є основні способи інформування населення під час НС?
13. Як відбувається планування заходів ЦЗ?
14. Що таке зонування територій за рівнем небезпеки?
15. Яка роль державних рятувальних служб у ЦЗ?
16. Які установи входять до єдиної державної системи ЦЗ?
17. Хто відповідає за підготовку населення до дій у НС?
18. Які міжнародні документи регламентують ЦЗ?

19. Що таке превентивні заходи у сфері ЦЗ?
20. Які є етапи управління надзвичайною ситуацією?

Блок 2. Дії населення в умовах НС

21. Як діяти у разі сигналу "Увага всім!"?
22. Які основні правила евакуації з будівлі?
23. Що повинно входити до «тривожної валізи»?
24. Як діяти під час повітряної тривоги?
25. Як користуватися мобільними додатками для оповіщення?
26. Які існують типи укриттів?
27. Що таке найпростіше укриття?
28. Як правильно організувати укриття в підвалі?
29. Які небезпеки можуть виникнути під час перебування в укритті?
30. Як діяти під час вибуху або обстрілу?
31. Як допомогти дитині під час евакуації?
32. Як діяти людині з інвалідністю у разі НС?
33. Як підготувати помешкання до НС?
34. Як діяти під час пожежі в будівлі?
35. Що робити у разі витоку газу?
36. Як діяти під час повені?
37. Як уберегтися від хімічного зараження?
38. Що таке заражена зона?
39. Як вийти з небезпечної зони без шкоди для здоров’я?
40. Які основні правила виживання у природному середовищі?

Блок 3. Медицина катастроф

41. Які дії у разі виявлення постраждалого без свідомості?
42. Як перевірити ознаки життя в непритомного?
43. Як правильно проводити серцево-легеневу реанімацію (СЛР)?
44. Як діяти у разі артеріальної, венозної і капілярної кровотечі?
45. Як накладати джгут або турнікет в умовах воєнних дій?
46. Які основні правила обробки відкритої рани?
47. Як іммобілізувати (знерухомити) кінцівку при переломі?
48. Які ознаки закритого перелому?
49. Як правильно транспортувати постраждалого з підозрою на перелом хребта?
50. Як діяти при вибуховій травмі або контузії?
51. Які ступені опіків і як надавати допомогу при кожному?
52. Які засоби не можна застосовувати при термічних опіках?
53. Як діяти при ураженні електричним струмом?
54. Як розпізнати та надати допомогу при обмороженні?
55. Що таке гіпотермія і як її зупинити на ранній стадії?
56. Які ознаки шоку і як надавати домедичну допомогу?
57. Що таке дихальна недостатність і як допомогти людині, яка задихається?
58. Як діяти при втраті свідомості?
59. Як розпізнати ознаки інсульту і як діяти до приїзду лікаря?
60. Що робити при епілептичному нападі?
61. Які симптоми отруєння хімічними речовинами?
62. Як надати допомогу при підозрі на отруєння газом?
63. Що таке дегазація і як її проводять на побутовому рівні?

64. Які перші дії при підозрі на радіаційне опромінення?
65. Як розпізнати ознаки біологічного ураження (наприклад, при бактеріологічній атаці)?

Блок 4. Оборона України та національна безпека

66. Що таке національна безпека?
67. Які є загрози національній безпеці України?
68. Що таке обороноздатність держави?
69. Які функції Збройних Сил України?
70. Що таке територіальна оборона?
71. Як формується добровольчий батальйон?
72. Які права і обов'язки мають військовозобов'язані?
73. Що таке військовий облік?
74. Що таке мобілізація?
75. Що таке воєнний стан і що він передбачає?
76. Як змінюється життя громадян під час воєнного стану?
77. Яка роль волонтерів у забезпеченні оборони?
78. Яке значення має тил у сучасній війні?
79. Як організована інформаційна безпека в умовах війни?
80. Що таке стратегічна стійкість держави?
81. Які існують способи громадянського спротиву?

Блок 5. Інформаційна та психологічна безпека

82. Що таке інформаційна безпека?
83. Які приклади інформаційної агресії існують?
84. Що таке гібридна війна?
85. Як розпізнати фейк у новинах?
86. Що таке кібербезпека?
87. Як убезпечити свої дані в інтернеті?
88. Які джерела інформації є надійними?
89. Що таке ІПСО (інформаційно-психологічні операції)?
90. Як не піддатися паніці під час НС?
91. Як допомогти людині в стані шоку або тривоги?
92. Що таке психологічна стійкість?
93. Як тренувати стресостійкість?
94. Як впливає хронічний стрес на організм?
95. Які методи самодопомоги працюють у кризових ситуаціях?
96. Що таке критичне мислення?
97. Як працює пропаганда та як їй протидіяти?
98. Яка роль освіти у формуванні культури безпеки?
99. Чому важливо довіряти офіційним джерелам інформації?
100. Чому патріотичне виховання є складовою національної безпеки?

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено викладачами кафедри охорони праці, промислової та цивільної безпеки.

Ухвалено кафедрою охорони праці, промислової та цивільної безпеки (протокол № 10 від 28.05.2025).

Погоджено Методичною радою університету (протокол №8 від 29.05.2025).